

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

РАЗВОЈ ИДЕЈА

Позната и стара истина: »кад су војске у покрету и идеје се крећу,« може бити, није се никада до сад тако очито манифестовала, као у овом рату.

Никада као данас није било више вероватно да ће неповратно отићи у државно-политичке музеје стари редствари, односно озваничено и у дело приведене идеје под заштитом застареле државне администрације.

Учешће широких народних маса у овом рату, и немогућност државне администрације да њихову помоћ обиђе при спровођењу својих циљева, намеће, с друге стране, државиједну дужност, да своје идеје изједначи са идејама народа. Ако се то изврши, онда имамо једну снажну манифестију јединства идеја, изражену у заједничкој активности. Не буде ли то, онда имамо не само диференцирање идеја, него сукоб интереса, пошто су идеје последица, интереса. Убедљив пример сукоба интереса државних и народних, па према томе и сукоб идеја, пружанам Аустрија и из радије, а нарочито данас.

Идеје су раширени, генерализани интереси. Оне су формуле многих интереса. И у који се интереси народа буду дизали до идеје човечанства у тој које ће се идеја човечанства спуштати до интереса народа.

Данаšnji rat, учеш-
Снаге и напор милиона

ФЕЉТОН

МАКСИМ ГОРКИ:

У СТЕПИ

НАРОД

људи не могу бити без последица ни као физички покрет, још мање као израз једне идеје.

РАТ ДО ПОБЕДЕ

Париз. — Приликом предавања ратне заставе италијанским авијатичарима, које се боре на француском фронту, држани су говори у италијанској амбасади у Паризу. Пошто је комесар италијанске авијације у Француској, Граси оцртао кратким речима славу и јуначка дела италијанске авијатике, државни подсекретар за авијацију Дименил, који је заступао француску владу на овој церемонији, пожелјео је добродошлицу италијанским авијатичарима и изразио своје дивљење херојском раду Италије у овом рату, из кога ће морати да никне нови мир заснован на праву и слободи. Дименил је изјавио, да се сада против централних сила не боре разни народи већ једна једина нација, која обухвата све војске, које су решене да се бију до краја, до победе, на једном једином и неизмерном бојном пољу, које обухвата све фронтове.

ИЗЈАВА ФОН АРЦА

Цирих. — Шеф главног аустријског штаба генерал фон Арц, у разговору са једним сарадником »Најес Винер Абендблата«, који га је питао о последицама мира са Русијом и Румунијом нарочито с погледом на демобилизацију старијих класа — изјавио је: »Има људи који верују да је рат, што се Аустрије тиче, највећим делом завршен. Ту заблуду не треба

било му је коштујаво и при светlosti ватре добијло је неку бледу, мртвачку боју. Он је дрхтао целим телом, и изазивао осећај између сажаљења и презира. Он пружи своје дуге и коштујаве руке к ватри и поче их полако трљати, је два крећући својим слабим прстима. Напокон, његов поглед изазва одвратност.

— Како си доспео дотле? Зашто идеш пешке? Сигурно си неки тврдица, питао га је војник срдито.

— Саветовали су ме да не путујем морем, већ преко Крима. Чист ваздух много ми помаже. Али не могу да идем, умрећу у путу.

Браћа, сам ћу да умрем у степи, раскљуваће ме птице, и нико о томе неће доznati. Жена, кћери. Они чекају на мене, писао сам им. Моје ће кости иструнути у степи, на киши, о

драги Боже. Испијено лице

много ни побијати. Пре свега, ми у Италији имамо пред собом још увек таквог противника, који је после друге битке на Сочи попунио своје трупе борцима и материјалним срећствима. Неће се моћи никако избеги страшна борба са овим непријатељем.

Поред тога, очевидно је да су Французи, Енглези и Американци исто тако озбиљан непријатељ и нама а не само Немачкој.

ИЗ РУСИЈЕ

Париз. — Према службеним обавештењима из Петрограда, врло је неизвесно да ће се морати одржати стање које је засновано уговором у Брест Литовску. Верује се да је отпочињање непријатељства између Русије и Немачке питање од неколико дана.

Париз. — Јављају из Петрограда да су Немци ухапсили 4 делегата од 6, колико је било укупно, а који су били послани код немачког адмирала да дискутишу питање о оставању руских лађа у финским водама. Немци изјављају да уговор који је закључен у Брест Литовску не предвиђа никакво задржавање руских лађа у финским водама па чак ни онда кад то бива због леда.

Париз. — Из Петрова града јављају да је борбеног аустријског штаба генерал фон Арц, у разговору са једним сарадником »Најес Винер Абендблата«, који га је питао о последицама мира са Русијом и Румунијом нарочито с погледом на демобилизацију старијих класа — изјавио је: »Има људи који верују да је рат, што се Аустрије тиче, највећим делом завршен. Ту заблуду не треба

затим поче болно завијати као рањен вук.

— До ћавола, викну војник, скочивши са земље. Што завијаш ту? Зашто нам не даш мира? Хоћеш да умреш? Па умри, само буди миран. Кome си ти још потребан. Ђути.

— Опали му један, предложи »Ђака«.

— Да спавамо, рекох ја. Ти, ако хоћеш да останеш код ватре, престани са том кукињавом.

— Јеси ли чуо, рече му војник срдито. Пази се! Ми слиштиши, да ћемо се на тебе смиловати и створити неко познанство с тога, што си се на нас бацио хлебом и затим пуцао? Болесна сотоно! Да је био неко други, пфуј.

Војник ћујута и пружи се по земљи.

— »Ђак« је већ лежао. И ја

ЧЕРНИНОВ ПАД

Атина. — »Елефтерос Типос« има извештај из Париза да је Чернин одступио и да му је цар уважио оставку. Савезничка штампа види у Черниновом одступању велику политичку победу.

БУГАРСКА ШПИЈУНАЖА

Лондон. — Активност бугарских и турских шпијуна у Америци, за рачун централних сила, неизоставно ће учинити да Сједињене Државе објаве рат Бугарској и Турској. Бугарска легација у Вашингтону је центар широке мреже интрига и шпијунаže, а међутим докле год постоје дипломатске везе са Софијом, бугарски поданици не могу, наравно, да буду под-

вргнути законској строгости која се може применити на непријатељске поданике.

ВЛАДА ОДБРАНЕ

Париз. — Рене Ренул, председник радикалних социјалиста, реферисао је члановима странке о посети коју је учинио трупама пратећи Клемансоа. Он је констатовао огромну популарност коју ужива Клемансо међу трупама и сматра да председник владе има велики утицај како на шефове француске и енглеске, исто тако и на борце, што служи на добро Споразума. Ренул је додао, да дужност налаже свима странкама, да безграницно помажу владу одбране и спаса народногчији је шеф Клемансо. Једнодушан одушевљени поздрав следовао је речима Ренуловим, а утисак је био изврсан.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз (званично) — мала операција која је потпуно успела и донела нешто заробљеника. Између Мондидира и Ноајона и у Шампањи јужно од Мон Тети више наших испада, којом смо приликом такође имали заробљеника. Покушаји непријатељеви северно од Шмен де Дам и југоисточно од Корбени остали су без успеха. Непрекидно бомбардовање на више тачака фронта.

Париз. — Битку на Армантијеру отпочели су Немци с умереним снагама. Оне су у почетку изгледале као дивизија непријатељева. Одмах после тога непријатељ је бомбардовање и снаге и желео је да

прошири успехе. Резерве које су Немци имали за другу сврху одмах су бачене у борбу која је огорчена. Штампа сматра ову борбу као врло озбиљну, и тражи да и тамо учествују Француске трупе.

Париз. — »Монитер Балканик« пише: Французи и Енглези добили су велику битку; непријатељ је одбијен с огромним губитцима. Енглези се одупире с огорченом ћујом.

Лондон. — Утврђено је да су Немци употребили све своје резерве на западном фронту. На фронт између Ипра и Ла Басе транспортовали су 11 дивизија. У Пикардији пре почетка офанзиве имали су 17 дивизија. У нападу противу Амиена употребили су

и гледам у небо. Звезде сјаје нада мном, као да хоће да ми кажу:

Ништа не смета, чико, путуј даље по земљи и не брини. Да, и угодно ти је око срца. А ти? Како се ти зовеш, хеј, дрводеља. Не љути се и не бој се. Ништа не мари што смо ти појели хлеб. Ти си имао хлеба, ми нисмо, и ми смо појели твој хлеб. И ти, бе-зобразниче, пущаш на нас. Знаш ли ти, да метак може да нанесе штете човеку? Веома сам био љут на тебе, и да ниси пао, био бих те истукао, брате. А што се тиче хлеба, ти ћеш сутра стићи у Перекоп и купити.

Новаџа имаш, то знам. Од кад имаш грозницу?

(Наставиће се)

64 дивизије. Колики су губици види се по томе што су с мађедонског фронта, узели две дивизије које су ту имали и без одмора увели их у борбу. Утврдило се пристеже једне од ових дивизија код Мондидија. У овом тренутку нема више и једне немачке борбене јединице на мађедонском Фронту.

Лондон. — Јављају са холандско-немачке границе, да огроман број возова са немачким рањеницима без прекида пролази. Број рањеника најмање три пута је већи него што су власници предвиђале.

Париз. — Опасност од немачког надирања у правцу Амисен — Париз, дефинитивно је испуњена. Француске трупе појачале су енглески фронт на Ла Басе.

Париз. — Према последњим извештајима, који су дошли с борбене линије између Ла Басе-Армантијер, немци су успели врло мало да напредују на једном сектору. Њихове позиције оптављају сада њихови угаоци, који чврсто држе енглеске трупе у Естеру и Живенши.

ПОТОПЉЕНИ ЛАБЕ

Лондон. — Јављају из Амстердама, да је енглеска флота бомбардовала прошле ноћи белгијску обалу. Према једном телеграму из Амстердама, кружи вест, да су потопљене три немачке крстарице код Аликака.

ФИНСКА

Париз. — Јављају из Москве: Народна Финска Комисија предложила је заједничкој миру у Финској. Сеја ће бити председник републике. Парламент ће изабрати владу за три године и увеште уставне законе. Председник ће предложити аграрне реформе. Неће бити регуларне војске, већ народна војска од 3000 људи. Стара утврђења биће срушена.

НЕРВОЗНОСТ ГОВОР

Лондон. — Говорећи у доњем дому Лорд Керзон је изјавио: »Кабинет је предузео одмах све мере за шиљање нових појачања преко Ла Манша. При транспортовању ових трупа није се десио никакав инцидент.«

Министар наоружања нам је саопштио, да је као никад до сад устању да накнади све наше губитке. Ми смо апеловали на најудаљеније крајеве наше царевине за што интензивију сарадњу, и са свих страна добијамо одговоре најутешније. Ми смо апеловали и на свој прекоатлантски савезника. Вилсон нам је обећао за најкраће време број бораца, који прелази сва очекивања. Непријатељ

је узвиши најгоднију и за себе најповољнију прилику ангажовао серију битака у намери да оствари своју одлуку. Непријатељ ће наставити своје покушаје са највећим презираним живота својих војника. Ова ће криза трајати месецима. Непријатељ избације своје последње метке.

1) Независност Белгије;
2) Евакуацију Француске
3) Аутономију Елзас-Лорена.

Дневне Вести

МАТУРА У СОЛУНУ

Испит на матуранском курсу у Солунској џачкој чети завршен је пре три дана.

За гимназијску матуру било је 37 кандидата, од којих редовних 32, ванредних 2 и да понове испите из појединачног предмета 3. Половило испит 31, од којих одлично 3, врло добро 13, добро 15. Одбијено на три месец 6.

За учитељску матуру било 26 кандидата. Кандидати су из учитељских школа и богословије. Сви су положили испит, и то 5 са врло добрым успехом а остали са добрым.

Честитамо и наставницима и кандидатима. Надамо се да ће се и даље учинити што треба за продужење школовања нових универзитетских грађана.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

Париз. — Дознаје се из Софије да ће бугарски краљ, у пратњи свога министра председника отпутовати, кроз две три недеље, за Цариград, те да лично регулише са султаном и турском владом питања о турско-бугарској граници.

САВЕЗНИЧКИ УСПЕХ

Солун. — Извештај Штаба Источне Војске: Енглеско-грчке трупе извршиле су велики препад против бугарских предњих положаја на левој обали Струме. Непријатељ је истеран из села: Кумли, Орманли, Календра, Хомондос, Осман, Камила, Киспрески, Салмахала, Какаракаса, Бејлик-Махале. Задобили смо заробљеника. Грчке трупе, које су први пут ступиле у борбу показале су се особито храбре. Савезнички авијатичари су бацили 1000 кила пројектила на непријатељске кантонмане у пределу Сереза, Демир Хисара и Тевђелије.

ПОУЗДАЊЕ

Вашингтон. — Шеф америчког генералштаба, генерал Марш је изјавио, да се не треба узимати влог немачког напредовања. Он је потпуно уверен у коначну победу Савезника.

СОЛИДАРНОСТ

Лисабон. — Републиканске партије посетиће савезничка посланства, да изјаве своју потпуну солидарност са радом Савезника и да изруче своје поздраве трупама које се боре.

НЕМАЧКИ ПАЦИФИСТИ

Лондон. — Четири групе пацифистичке у Немачкој тражиле су од владе да објави:

- 1) Независност Белгије;
- 2) Евакуацију Француске
- 3) Аутономију Елзас-Лорена.

257 Маринковић Света од Маре — Београд.

258 Маричић Милош Х пук III поа. од Јагоде — Чачак.

259 Марковић Петар тргов. помоћник из Влад. Хана од Даре.

260 Матић Михајло од Драг. Зрњевића — Ужице.

(Наставиће се)

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Јовиша Средић из Рибашевиће, срез ужички, обв. брд. арт. цука бр. п. 315, моли суд општине рибашевинске да га извести о сестри Раденки Петровића, у селу Гостињици, као и о сестрама: Јулки, Станојки и Аноки.

Михајло Петровић из Лесковца, обв. арт. пук бр. п. 315 моли суд општ. лесковачке да га извести о оцу Димитрију Пешићу, улица «Сат Мала» као и о осталој породици.

Драгутин Митровић из Бање Ковиљаче, обв. брд. арт. пук бр. п. 315, моли суд општине робије да га извести о деци.

Душан Пакашки из Трстенице, Обреновац, обв. брд. арт. пук бр. п. 315 моли суд општине трстеничке да извести породицу именовану да су живи и здрави: Александар Пакашки, Милорад Пакашки, Владислав Николић, Живорад Матић, Светислав Вукосављевић, Љубомир Вукосављевић, Ненад Михајловић, Војислав Лазић, Благоје Лазић, Маквија Гавриловић, Иван Николић, Милан Николић, сви из Трстенице.

Влада Маринковић бр. п. 32 извештава породицу у селу Лугавчину — Смедерево — да је здрав са братом, као и Јованом, Михаило, Данило, Стеван, Ранко, Радојко, Дина, Станко, Милан Бранковић, Милан Маринковић, Живојин, Лека, Љубомир, Тома и Мита Станојевић, Мидан Иван, Божа и Мита Калаџац, Милорад Ристић, Александар Ристић, Мита Перин.

САОПШТЕЊА

Данило Требић, штампарија Мин. Војног бр. п. 999, моли сваког ко ма шта зна о Милану Ђосићу, који је дошао са добровољцима из Русије, да му јави на горњу адресу.

Божа Машић рачуноиспитач има писмо, а заиста нека се обрати Влади Јовановићу у Војној Штампарији.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — У току дана артиљеријска је борба била врло жестока у пределу Хангар-ан-Сантер; француске су батерије разјуриле немачке колоне на ивици Демиена. Француске трупе успешно су извршили један испад на Фур де Пари, а други на брежуљак Боном и добили заробљеника. Безпрекидна канонада на осталом делу фронта, живља на сектору Авакур.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Упорне борбе целог јутрења дана око Нев Еглиз. Наше су се трупе по други пут повукле из овог села. Јаки непријатељеви напади на више других тачака фронта. Северо западно Марвиле огорчене борбе. Резултат је био, да је непријатељ услед наше ватре био у немо-

губности да развије свој напад. У току дана непријатељ је извршио 7 напада на сектору Марвиле, сви су 8 одбачени уз велике губитке по непријатеља. Југозападно од Бајела непријатељ привремено ушао у наше линије, и нашим контра нападом одбијен. Ноћу успешно смо извршили операције источно од Робека, заплењено много митраљеза и добијено 150 заробљеника. У близини Хангора јутрос такође борбе; побољшили смо положаје на том сектору и добили заробљеника.

Доцније. — После поноћи било је борби у близини Бајела и Вулвергема и још трају. Ставили смо успешно под своју артиљеријску ватру немачка пешадијска одељења у покрету дуж пута, Ла Басе, Естер.

РАД НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Седница од 2 априла (званично) — После неколико питања и одговора данас завршен говор о декларацији држао г. Пашић. У дугом говору жали што се тако дуго говори о декларацији. Она је констатовала да и влада и српски народ остају до краја уз своје Савезнике чију ћемо судбину делити. Објашњава зашто је 17. јуна прошле године наступио распад коалиционе владе, која је до тад сложно радила за добре земље.

Главни разлог је захтев, да се на смрт осуђени превратници из солунског процеса помиљују на 20 година робије. Из дубљих државних разлога такво се помиловање није могло поднети Круни за све осуђене. Кад су изашли из владе г. Давидовић и Драшковић, тражено је од г. Драшковића да их друга два члана из странке замене. Овај је казао да о томе може бити говора, али је г. Давидовић то одбио. Г. Маринковић такође. Кад самосталци то нису хтели, образована је хомогена влада, наступили разни догађаји и конференције када је морао отићи да заступа српске интересе. По поврат-

ња овога. Ратни дописник »Берлинер Тагблата« каже да се не може знати да ли је то последњи чин што се сада одиграва на северном фронту или ће се акција пренети и на друге тачке.

Париз. — Из Петрограда: Јављају из Двинска, да су немачки генерили држали под председништвом Хинденбурговим ратним саветом, на коме је одлучено да се операције у Украјини сведу на меру што је могуће мању, да би се могле бацити на западни фронт сва артиљерија која је још заузета на истоку.

Лондон. — У последњим борбама погинује немачки генерал Блокиц.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој блајгјан размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Српски Магацин — Душана Стојановића, улица Навахија Лимно бр. 36, пошавши од хотела »Паризак«, ка покривеној чаршији, прва улица десно у непосредној близини Бурмалија. Има на стваришту разне сорте гаранција чистог природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менажама. Магацин је обилно снабдевен коњаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене.

«Народ» прима огласе по умереној цени.

Штампарија Акуарони,